

Net-hírek

Munkatársunktól
Híreinket a kizárólag a Hálózatán megjelenő Internetto Hírlevélből válogattuk. Az Internetto címe: <http://www.idg.hu/internetto>.

Webszerverek

A Netcraft csaknem 400 ezer kiszolgált vizsgáló felmérése szerint a Microsoft növelte piaci részesedését a world wide web-szerverprogramok piacán. A piacvezető az Apache webszerver 37 százalékos részesedéssel, második helyen az NCSA terméke áll 16 százalékkal, míg a harmadik helyre jött fel a Microsoft Internet Information Server (6,7%), amely egy hónapja még csak a hatodik helyen volt, negyedik pedig a Netscape Communications Server. A Microsoft mind nagyobb erőt koncentrált internetes szoftverek fejlesztésére és marketingjére, ennek eredményei megmutatkoznak más fronton is: már Windows NT operációs rendszer alatt fut a webszerverek 14 százaléka.

Energia nélkül

Egy régóta létező elmélet – miszerint egy bit adat átviteléhez mindenképpen szükséges valamennyi energia – cáfol az IBM egyik kutatója, Rolaf Landauer a Science folyóiratban megjelent tanulmányában. A régi kutatások szerint szükséges az átvitelhez valamennyi energia, melynek mennyisége a kommunikációs csatorna zajosságától függ. Landauer nem állítja, hogy feltétlenül megépíthető egy olyan berendezés, amely igazolja állítását, a cikkben inkább a rendszer elkészítésének elméleti kérdéseivel foglalkozik. A számítástechnika fizikai korlátainak – a gyorsasággal, fogyasztással, információsfűrészeléssel kapcsolatos kérdések (pl. a fénysebesség korlátozó hatása, legkisebb információátvitelre alkalmas térfogat) – kutatása már több évtizede folyik, mivel az elméleti eredményeket felhasználva a gyakorlati fejlesztések hatékonyabbá válnak.

Mérő parány

A Phar Lap Software új webkiszolgálója a legkisebb a világon: a 10x10 centis kártyán Intel 386-os processzor és 1 MB RAM található. Az Embedded Web Technology nem arra szolgál, hogy nagyszámú felhasználói kérés teljesítsen, hanem helyhez kötött egyedi mérési és megfigyelési feladatokat (pl. időjárás, föld-rengés, vízszint) végezzen (bármilyen PC-be beépítve), s ezután a keletkező adatokat HTML formátumban továbbítja a „nagy” kiszolgáló felé. A készülék prototípusa a Phar Lab főhadiszállásának meteorológiai adatait méri a <http://smallest.pharlap.com> címen.

Ellenőrizve

A Tinwald Software olyan programot készített, amely képes mérni az Internet használatot a helyi hálózatokon. Az Internet Snapshot program lehetővé teszi a cégeknek, hogy ellenőrizzék az alkalmazottak Internet használatát.

Ortensio da Spinetoli a teológiáról és a metaforáról Értelmezni és ünnepelni

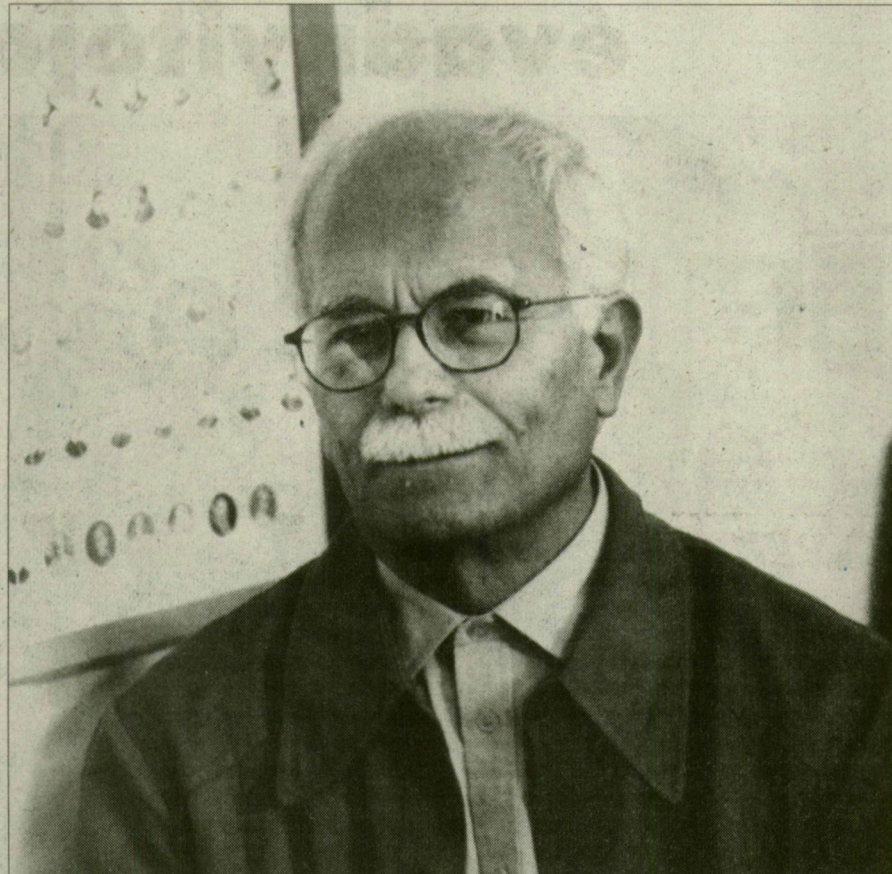
Ortensio da Spinetoli 71 esztendő kapucinus szerzetes, egyike a legvitatottabb és legjellegzetesebben gondolkodó olasz bibliakutatóknak. Tanult Assisiben, Rómában, Jeruzsálemben, majd Innsbruckban és Freiburgban. Tanított a Lorettói Teológiai Főiskolán, majd a Római Ate-neo Antonianumon. Jelenleg Assisiben él. Egyik főműve, Lukács, a szegénység evangéliuma címmel Turay Alfréd fordításában a szegedi Agapé kiadónál a napokban jelent meg. Az alábbi beszélgetés a Szegedi Hittudományi Főiskolán rendezett VI. Szegedi Bibliikus Konferencián készült.

• Spinetoli úr, az ön bibliakutatói munkásságának egyik törekvése, hogy a korabeli szokások, gondolkodás és kultúra ismeretében adjon hiteles kommentárt az evangéliumi könyvekhez. Ön szerint az újszövetségi könyvek teológiai reflexiói között meg lehet-e találni történeti alakokat?

– Nehéz, szinte lehetetlen. Az evangéliumok a történeti eseményeket idealizált változatban adják elő, olyan elbűvölő és eredetileg is egyszerűek, a teológiához képest szegényesek voltak. Egy hétköznapi családról van szó, amelynek volt egy különleges gyermeke. Am ez a gyermek nagy misztériumot nyilvánított ki. Egy ács gyermekéről van szó, aki prófétai hivatást kapott és ehhez a hivatáshoz a haláláig hűséges maradt. Am a halála nem zárta le az ő létét, a tanítványok hitében élt tovább, s követőinek hite újraértelmezte az ő egész történetét. Ebben az értelmezésben kezdett megszületni Jézus teológiai alakja, amelyet történeti alakból a hitvallás tett olyanná, amilyennek ma ismerjük. Hadd mondjak példát erre. Az első követők látni sohasem látták a megdicsőült Krisztust, de hitték, hogy Jézus, akit az Isten küldött, miután megfeszítették, feltámadott. Ezért a feltámadás leírása egyben Jézus fel-emelkedésének és megdicsősülésének teológiai leírása is.

• Ernest Renan francia író Jézus-életrajza szerint a názáreti egyszerű álmodozó volt, akit a hívők hite tett Krisztussá. Mi a véleménye erről az elgondolásról?

– Ez eltúlzott állítás. Jézus valódi próféta volt... De kezdjük azzal, amit biztosan tudunk. A palesztinai emberek nem a Földre leszállt Krisztust látták, nem azt, aki úgy mutatkozott be, mint az Isten dicsőséges küldötte. Jézus olyanok mutatkozott, aki együtt él és érez mindannyiunkkal. Nem úgy értelmet, mint a messiási küldetés, mint Barabás, vagy zsidó kortársai. Ő az embert választotta a megváltás tárgyául és megkísérelte a messiási koncepció új formáját bemutatni hallgatóságának. Ezzel arra hívta fel őket, hogy lépjenek ki a farizeizmus és a judeizmus korlátai közül és

Ortensio da Spinetoli: „A Biblia nevében nem állíthatunk olyasmint, ami ellentétes a valósággal” (Fotó: Gyenes Kálmán)

az emberért tegyenek mindent. Ez a gondolat valóságos szociális, lelki, vallási, sőt, teológiai forradalmat eredményezett. Jézusnak nem az volt a célja, hogy elbűvölje a bűnös embert, ellenkezőleg, támaszt akart nyújtani. Gondoljunk arra a mondatára, hogy az Isten igazakra és bűnösökre egyaránt esőt ad és felkelti napját. Nem egyszerűen a teológiai iskolákat forradalmasította, hanem a zsidó környezetben úgy is viselkedett, hogy ezzel a hit teljesen új dimenziót kapott. Jézus ezt az idealizmust adta át tanítványainak, s ebből idővel emelkedett tanítást lett, amelynek történeti alapjai kevésbé ismertek.

• Az idők folyamán Jézus anyja, Mária alakja körül is teológia alakult ki. Kíváncsi vagyok, lát-e lehetőséget, hogy történeti támpontokat találjon a mariológiában?

– Mária teológiai alakja a krisztusi teológiával párhuzamosan született meg. Történetileg Mária egy egyszerű názáreti nő, akinek különleges gyermeke van. A források azt mutatják, hogy a gyermek viselkedéséből nem túlságosan sokat értett meg. Ezt fejezi ki a názáretiek és a család viselkedése, akik egy időben elmentek Jézusért, hogy hazahozzák, mert elterjedt róla, hogy megboldult. Nos, Jézus megdicsősülése után a nagy megváltó alakja mellett anyja is teológiai értelmezést kapott. A bibliabeli „született egy szűztől” kifejezésnek is teológiai fontossága van. A tanítványok igényét érezték, hogy Jézus születésétől fogva teológiai összefüggésben mutassák be. Ebben a történetben a Szentlélek működését egészen objektívnak tételezték fel. Amikor elmondták, olyan metaforákat és képeket alkalmaztak, amelyek a lehető legtalálóbban megmutatják Jézus személyének fontosságát.

• Hadd vessem közbe, hogy a Biblia példátlanul sok metaforát tartalmaz.

– A Biblia azt mutatja, hogy egy történeti esemény metaforikus kifejezésekkel

is elmondható. Az összes evangéliumi parabolának van történeti alapja, de a cél minden esetben egy-egy tanítás kifejezése. A teremtéstörténetben az összölök diabolusa a kígyóval egy metafora, amely valamilyen teológiai elgondolást akar kifejezni. Az egész beszélgetésnek az a lényege, hogy az ember vétekezik. Márpedig a bűnös ember, vagyis Ádám és Éva vétekezése valóságos tény, azonban a parabolikus elbeszélés szélesebb távlatot nyit neki. Jób története ugyancsak parabola; a szenvedő embert mutatja be, amely történetileg szintén létezik. Mégis, a parabola ezen túlmenően azt sugallja, hogy számos Jób, számos szenvedő ember van. Hozzáteszem: ez nem jelenti azt, hogy a metaforát és a történeti valóságot nem kellene külön-külön is ismerni. Másrészt a metafora arra kényszerítene, hogy a szimbolikus elbeszélést azonosnak tekintsük a történeti valósággal.

• Nem tudom, egyetért-e az interjú eddigi részét ötven évvel ezelőtt a katolikus ortodoxia legalábbis elítélte volna...

– Amikor történeti és teológiai tényekről beszélünk, azt az evangéliumok alapján tesszük, és nem az egyházi hierarchia alapján. A tényeket kutatási és nem egyházszervezeti szempontból lehet megítélni. Az evangéliumok az egyházban születtek, mint kinyilatkoztatások, és ezeket az egyháznak ismernie kell. Ugyanakkor nem szabad a Biblia igazságtartalmát eltúlozni. Gondoljunk Galilei esetére, akinek mondanóját félreértették, mert az nem volt benne a Bibliában. A Biblia nevében nem állíthatunk olyasmint, ami ellentétes a valósággal.

• Spinetoli úr, mi a véleménye a Mária-jelenésekről?

– Nehéz kérdés. Gyakorlatilag semmit sem állíthatunk biztosan. A legnagyobb Mária-kutatók az összes Mária-jelenés hitelességét tagadják. A különös az, hogy a jelenésekkor Mária rendre sajátos kijelentéseket tesz, míg az evangéliumokban ál-

talában hallgat. Miért beszél akkor ma? Nos, nem mondom, hogy a jelenés lehetetlen, csak annyit, hogy nagyon különös. Medjugoréban már négy éve beszél a Szűzanya. Az egyház ezt illetően nem is nyilatkozott hivatalosan. Másfelől pedig, hogyan értelmezzük Mária szavait? Netán egyszerű emberi beszédként? A magam részéről azt hiszem, ha a jelenéseknek túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítunk, akkor az igazi hívőknek okozunk nehézségeket. Több mint különös volna, ha a jézusi üzenet az evangéliumok után ilyen utópisztikus módon kinyilvánítva! Persze ki kell jelentenem, hogy a nem hívők számára az egész kereszténység bizonyos értelemben utópia. Szeretni az ellenséget – ez nem egyezik az ember eddigi földi törekvéseivel!

• Nem gondolja, hogy a népi vallásosság számára az autentikus valóságnál mindig is fontosabb volt a metaforikus történet?

– Természetesen így van. Annál is inkább, mert a krisztológia számos esetben élénk metaforikus képek együttese, a feltámadt Krisztusról viszont nem áll rendelkezésünkre fényképfelvétele. Ezt a hívek képzelik el. A teológus pedig értelmez. Minden teológia alapja, hogy megkísérelje leírni a misztériumot. Ezért van annyi teológia, ahány nép és ahány kor. Minden nép megkísérelt leírja és megünnepelje. A hitet szimbólumokban kifejezni: ez maga a vallásosság. A nép mindig a saját stílusában szereti ünnepelni a misztériumot. A teológusnak az a feladata, hogy reflektáljon, a nép viszont újra és újra megéli a vallás metaforáit. A népi vallásosság sokszor egyéni devóció kérdése. A népből mindig van egy erőteljes kísértés szépen, a patetikusnak megfogalmazni, azt, ami szent. Gondoljunk csak el: képtelenség lenne úgy ünnepelni karácsonykor, hogy alig ismert történetisége ellenére lélekben ne keltenénk életre a gyermekégtörténetet.

Panek Sándor

Aszinkron

Nézegettem az újságokban azokat a táblázatokat, amelyekben összeszedték, hogy mennyi pénz kell egyes általános iskolai diákok beiskolázásához. És kicsoda különös összhang, a forintban meghatározott értékek a minimálbéhez közelítettek, hol alulról, hol fölülről. Persze a nagytalagok úgy jöttek ki, hogy valószínűleg mindenből a lehető legolcsóbb áron elérhető tanszereket vették figyelembe, az viszont egyetlen statisztikának sem szolgálhat alapul, hogy mivel az iskolák és a tanárok maguk választják meg a módszereket, a fölhasznált eszközöket, hogy a külön igények mennyit nyomnak még a latba.

A lényeg talán nem is ez, inkább az villogtatja meg az ember szemét, hogy nagy valószínűséggel rengeteg családnak jelent anyagi gondot a tanévkezdés. És ez, hogy egy szimpla tanévkezdés ilyen helyzeteket teremthet családokban, hibát jelez. Méghozzá a teljes aszinkronitást elvárások és lehetőségek között.

Persze piaci alapokon vagyunk, de hát mit mondjon a szülő, mikor a gyermeke tavalyi, kinőtt cuccokban, és az elmúlt tanévből visszamaradt, már alig használható tanszerekkel ballag az első napokban, és már-már szégyelli magát emiatt, elég korán megtanul lemondani, viselni a szegénység foltjait, ami ugyan nem szégyen, ahogy az okosok kiáltották, de szerintem nem is kifejezetten termékeny érzés. Azzal meg már mindenki torgik lehet, hogy igen, tanuljunk meg spórolni, de nincs annál megalázóbb érzés, miközben spórolgat az ember, hallja, hogy hol, kicsoda pénzek szállnak el, azt meg csak sejtethi, hogy őrajta mennyit spórolnak. – Gondolom, nincs is szebb annál, mint gyerekeken meggazdagodni!

Podmaniczky Szilárd

A JATE Új díszdoktorai

Két nemzetközi rangú kémikus avattak honoris causa doktorrá szeptember 9-én a József Attila Tudományegyetemen: Gerhard Lagaly professzort (Kiel, Christian-Albrecht Egyetem, Szervetlen Kémiai Intézet) és Jouko Kankare professzort (Turkui Egyetem, Analitikai Kémiai Intézet). Az avatás alkalmával Lagaly professzor „A kolloidok világa”, Kankare professzor „Vezető polimerek – a jövő anyagai” címmel tartott előadást a JATE aulájában.

Dr. Gerhard Lagaly

Heidelbergben végezte kémiai tanulmányait, 1962-ben szerzett vegyészdiplomát. Tudományos érdeklődése azonnal a felületi- és kolloidkémia felé irányult: már tíz évvel később elnyerte a Német Kolloidkémiai Társaság Richard Zsigmondi díját. A Münchener Egyetem Szervetlen Kémiai Intézetében dolgozott 1974-ig, ahol nemzetközileg kiemelkedő eredményeket ért el az agyagásvány organokomplexek kutatásában. Kutatómunkája kiterjedt a műanyagokból készült finom diszperz rendszerekre, színezékek anyagokra és ezeknek a kolloid részecskéknél szilárd-folyadék határfelületi tulajdonságaira. Lagaly professzor a Német Kolloidkémiai Társaság ügyvezető elnöke és a Colloid and Polymer Science című szakfolyóirat kiadója. 1995-ben az Amerikai Agyagásvány Társaság Brindley-díjjal tüntette ki.

A német professzornak több mint húsz éves szakmai kapcsolata van a JATE Kolloidkémiai Tanszékével, a Deutsche Forschungsgemeinschaft és az MTA támogatásával. A sikeres együttműködés eredményeként a németországi és a szegedi kémikusok a 80-as évek közepén több közös dolgozatot publikáltak nemzetközileg elismert folyóiratokban és

hosszabb-rövidebb ideig dolgoztak egymás intézeteiben. A DFG és az MTA azóta újabb közös projektjeiket támogatja és a munka támogatásába bekapcsolódott a Humboldt Alapítvány is. A turkui születésű

dr. Jouko Kankare

szülővárosa egyetemén szerzett kémikus diplomát és ott lett az analitikai kémia professzora. 1990 óta a Finn Tudományos Akadémia tagja. Széleskörű tudományos tevékenysége kiterjedt a szerves kémia, az oldategyensúlyok kémiaja, az elektroanalitika számos területére. Munkája alapján az elektrokémia, a spektroszkópia, az elektrolumineszcencia, a vezető polimerek nemzetközi elismertségét szaktekintélyévé vált. Az alaputatás mellett igen jelentős fejlesztő munkája, elsősorban az elektrolumineszcencia terén. Eredményeit több szakkönyvben, nemzetközi kiadásban napvilágot látott könyvfejezetben, mintegy 110 – referált szakfolyóiratban megjelent – dolgozatban, valamint nyolc szabadalom formájában adta közre. Finnországi reputációját illusztrálja, hogy pályázataival az utóbbi öt évben majdnem kétmillió dollárt nyert alaputatási tevékenysége támogatására, valamint – ipari kapcsolatok révén – klinikai diagnosztikai témák fejlesztési támogatásaként.

Testvéregyetemi alapokon kezdeményezett kapcsolata a JATE Fizikai Kémiai Tanszékével, az elektrokémiai csoporttal igen intenzív és hatékony. Kölcsönös ösztönző-felajánlásait a két ország kormánya is támogatja. Számos közös dolgozatot publikáltak; a szegedi tanszék PhD-programjában a finn professzor angol nyelvű kurzust hirdetett és tartott meg, amelyet az elmúlt tanévben nyolc doktorandusz hallgatott teljesített.

S. E.